

Àgora de Viladecans pel Clima 2025

Co-disseny de projectes de consum d'aliments de proximitat
en els circuits de venda a particulars i menjadors escolars

Acta de la primera sessió participativa

Dissabte, 15 de març de 2025

De 10:00 a 14:00 h

Tugas Pagès, Viladecans ([mapa](#))

36 participants

Objectius:

- Reunir tots els actors implicats localment
- Conèixer l'experiència de Tugas Pagès, amb una visita als seus camps.
- Construir una diagnosi dels reptes per consolidar circuits curts de comercialització
- Identificar els actors implicats
- Presentar la propera sessió de treball per dissenyar els projectes

Resum:

Aquesta sessió va marcar l'inici del procés per obtenir una diagnosi de la situació actual pel que fa al consum d'aliments de proximitat agroecològics a Viladecans. Hi van assistir 36 persones de perfils diversos (vegeu llista d'assistents al final del document).

A partir del coneixement de l'experiència de l'explotació agrícola Tugas Pagès en la comercialització al municipi i en altres municipis propers, es van identificar les debilitats i fortaleeses del model de comercialització en circuits curts en aquest sector, i concretament a Viladecans. L'anàlisi es va centrar en el circuit dels menjadors escolars i en el del consum directe per part de la ciutadania.

D'altra banda, la trobada va servir per conèixer l'aplicació pràctica del model agroecològic i de proximitat, i per posar en contacte tots els agents implicats en les diferents baules: productors/es, consumidors/es, representants institucionals i altres actors clau. A més, va permetre generar un procés de treball compartit que tindrà la seva continuïtat en una segona trobada per definir un pla d'acció, i que tindrà lloc el proper **dissabte 5 d'abril de 2025**, al Casal Montserratina de Viladecans.

Programa de la sessió

09:30h	Acollida al punt de trobada Equip del procés participatiu
09:35h	Presentació de la sessió i de l'equip de treball Xavi Sabaté, Espai TReS
09:40h	Caminada fins als camps de la cooperativa Tugàs
10:00h	Benvinguda a la sessió Encarna García, segona tinenta d'alcaldeessa de Viladecans Claudia Franco, membre de la Taula d'Emergència Climàtica
10:10h	Visita als camps de la cooperativa Tugàs Pagès Imma Tugàs, EcosVila Natura
11:00h	Pausa-cafè Esmorzar amb productes de proximitat, amb dinàmica de coneixença i intercanvi
11:30h	Introducció als circuits de comercialització curts i presentació de casos Ricard Espelt i Paloma Yáñez (UOC) Núria Soto (Einateca Agroecològica)
12:00h	Exercici 1: Potencialitats i limitacions per als circuits de comercialització curts a Viladecans Treball en grups, dinamitzat per Espai TReS, Ricard Espelt i Paloma Yáñez
13:30h	Exercici 2: Reptes dels circuits curts a Viladecans Treball en plenari, dinamitzat per Espai TReS
13:20h	Propers passos (sessió 5 d'abril)
13:30h	Final

Visita als camps de la cooperativa Tugas

Des del punt de trobada la comitiva de participant va anar a peu fins a les instal·lacions de Tugas Pagès, on Encarna García, segona tinenta d'alcaldeessa de Viladecans, i Claudia Franco, membre de la Taula d'Emergència Climàtica, van donar la benvinguda als participants, contextualitzant la trobada de l'Àgora en el Pacte de Viladecans pel Clima.

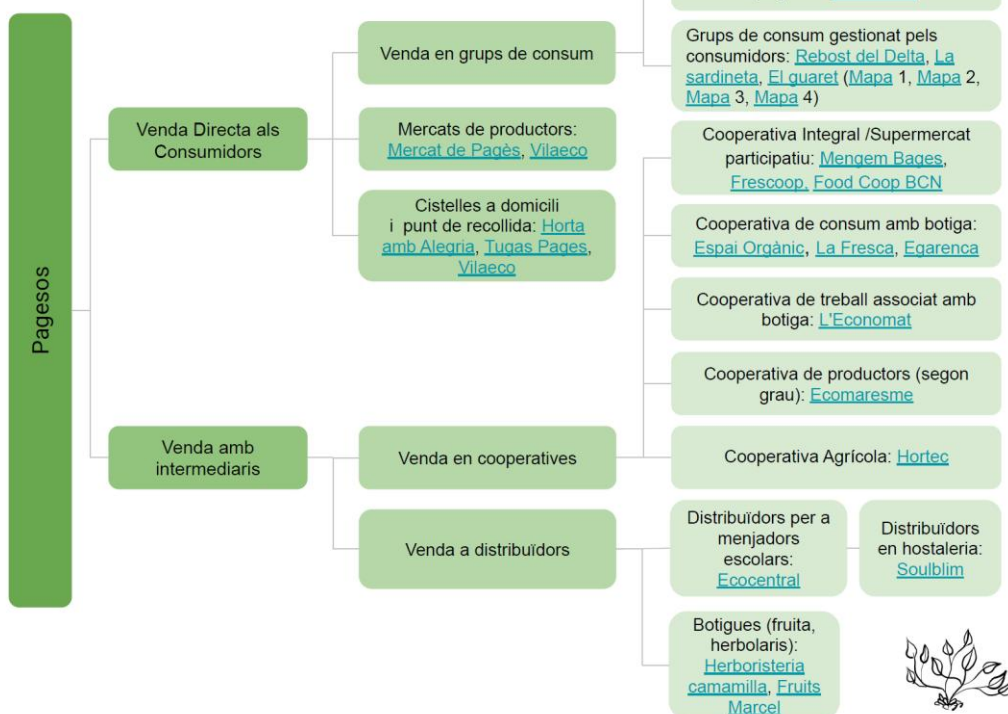
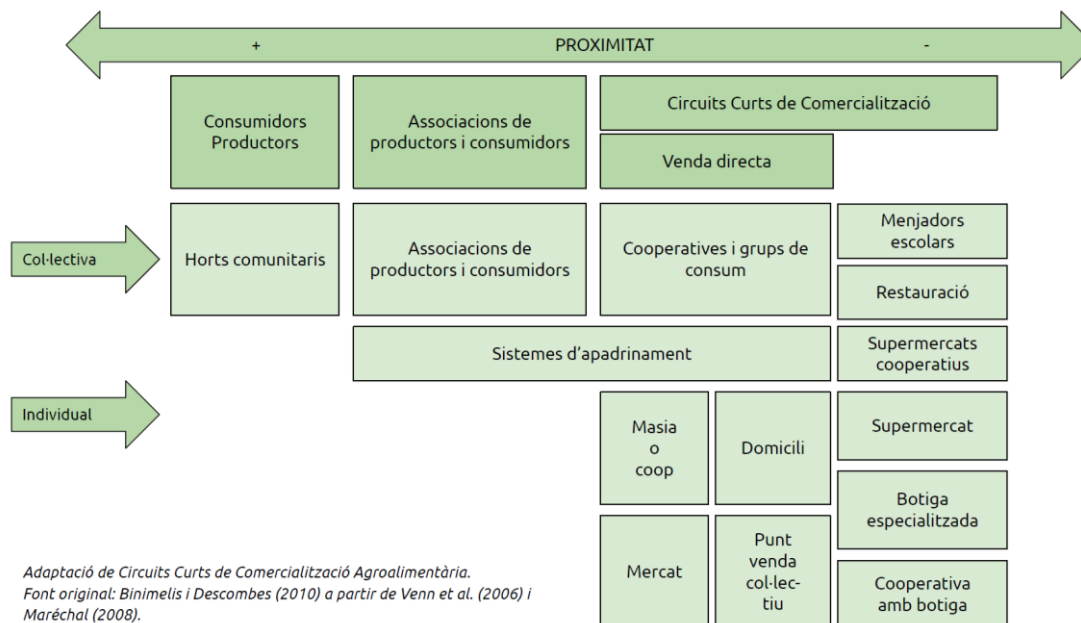

A continuació, va tenir lloc una visita guiada, de la mà d'Imma Tugas i el seu equip, per conèixer de primera mà el funcionament d'un projecte agroecològic local, amb activitat productiva i de venda directa.

Exposició sobre els sistemes de comercialització de circuit curt

Després de l'esmorzar, Ricard Espelt i Paloma Yáñez (UOC) van exposar els principis dels sistemes de comercialització de circuit curt, la seva relació amb la sostenibilitat, la sobirania alimentària i la resiliència econòmica local. Per fer la seva exposició, van distribuir entre les persones participants unes fitxes amb esquemes sobre els circuits curts de comercialització agroalimentària. Vegeu document pdf adjunt per a més detall.

Exercicis: Potencialitats i limitacions per als circuits de comercialització curts a Viladecans i reptes dels circuits curts a Viladecans

A continuació, els assistents es van distribuir en 4 taules, cada una de les quals disposava d'un panell de treball, a mode d'estovalles. Dues taules havien d'identificar, amb un sistema d'aportacions en targetes, **fortaleses i oportunitats del model de circuits curts** (targetes de color verd), mentre que les altres dues havien d'identificar **barreres i amenaces a superar del model de circuits curts** (targetes de color rosa).

Després d'una estona, cada dos grups es van ajuntar en un de sol, i es van presentar mútuament les aportacions que havien fet, i sobre les aportacions recollides. A continuació, anotaven en targetes blaves els reptes, a partir de la pregunta: **“a partir de les aportacions que heu compartit, quins són els reptes clau dels circuits de comercialització curts a Viladecans?”**.

Finalment, en plenari es va fer un torn obert per recollir i consensuar els reptes clau dels sistemes de comercialització agroalimentària en circuits curts.

Potencialitats (fortaleses i oportunitats) del model de circuits curts a Viladecans

A continuació, es presenten les aportacions realitzades en els dos grups que van tractar aquesta qüestió, agrupades en blocs temàtics:

Context i potencial de Viladecans

- Es té la producció al propi municipi
- Molts consumidors potencials.
- Molta cultura de la pagesia a Viladecans
- Disponibilitat de terrenys agrícoles a Viladecans

Sostenibilitat i medi ambient

- És un ingredient per pal·liar el canvi climàtic
- Es redueix l'ús de plàstic d'un sol ús
- Es promou el consum conscient i l'economia circular

Valors socials i comunitaris

- Connexió món rural - món urbà
- Millora el sentiment de pertinença a la comunitat
- Promou el sentiment de solidaritat i de suport a l'economia local

Economia local i sector productiu

- Permet afavorir el consum d'altres productes (carn, peix, etc.) i expandir la xarxa a altres tipus de producció
- Recolza el sector primari i l'economia local
- Generació de llocs de treball locals
- Afavoreix la creació d'una xarxa de consum local en altres sectors
- Existeix un gran mercat en el sector públic (escoles, hospitals, etc...)

Revalorització del producte i dels productors

- És una manera de posar en valor els aliments i les persones (productores) que hi ha a darrere
- Ajuda a entendre i normalitzar el cost real dels aliments
- És possible seleccionar millor el punt de maduració per millorar-ne l'aprofitament

Educació, sensibilització i salut pública

- Promou l'educació ambiental, que a la vegada contribueix al coneixement i la visibilitat d'aquestes pràctiques
- Permet interioritzar un canvi en les prioritats de consum
- És una forma de donar a conèixer els diferents circuits als joves consumidors
- L'alimentació saludable contribueix a la salut pública, un interès compartit.

Limitacions (barreres i amenaces) a superar del model de circuits curts a Viladecans

A continuació, es presenten les aportacions realitzades en els dos grups que van tractar aquesta qüestió, agrupades en blocs temàtics:

Dificultats per als productors i productores

- Inseguretat del productor (no tenir encarregada la producció per avançat)
- Falta de més cultura de cooperació entre productors i amb altres agents econòmics
- Pocs productors
- Condicions laborals precàries
- Esforç del productor per formar el client i defensar la producció

Barreres econòmiques i comercials

- Preus poc accessibles per a consumidors, i existència d'un imaginari erroni sobre que els productes agroecològics han de ser més cars.
- Regressió dels mercats municipals (actualment estan tancant paradetes)
- Dificultat d'accés (logística) dels consumidors al producte i accessibilitat a un punt de distribució de proximitat.

Problemes d'infraestructura i regulació

- Falta infraestructures, normatives adequades i legislació adaptada a les necessitats del sector
- Normativa del parc agrari poc adaptada al petit productor, el pla d'usos del parc agrari no està actualitzat
- Dificultat d'accés a insums ecològics (per exemple, minerals per al sòl)
- Dificultat d'accés a la terra
- Falta de planter ecològic i d'accés a llavors autòctones
- Manca d'avaluació (auditoria) de la sostenibilitat de la producció agrària.

Mancances en es suport institucional i polític

- Des de les administracions, no es considera una prioritat i no hi ha una aposta política transversal decidida
- Falta de polítiques que simplifiquin els tràmits i l'accés als recursos per part de la petita pagesia.
- Falta d'ajudes i subvencions per un sector estratègic per a la societat
- La manca d'ajuts dels municipis als agents agroecològics i campanyes de reconeixement a les bones pràctiques
- Com a sector no es troba prou prioritzat
- L'actual negacionisme polític que creix cada dia més i normalitza pràctiques que van en contra de l'agroecologia

Dificultats en la distribució i consum col·lectiu

- Manca de temps per anar a comprar, cuinar, participar, gestionar el menjador des d'una associació...
- Menús de menjador poc flexibles, no es permeten canvis per adaptar-se a la disponibilitat dels productes
- Falta comunicació i màrqueting (per exemple, que es conegui – i es reconegui – el calendari de pagès).
- No hi ha suficient formació i capacitació de les AFA's per gestionar els menjadors escolars.
- Campanyes de màrqueting enganyós i influent (*greenwashing*).
- Resistència al canvi de moltes organitzacions davant models nous

Mancances en educació i sensibilització

- Falta educació, sensibilització, consciència i formació entre la ciutadania en general
- Falten tallers educatius dirigits a la ciutadania.
- Els infants estan desconnectats de la producció, i de la natura en general, quan tenen un territori productiu molt a la vora.
- Falta d'informació, i coneixements sobre els productes (origen, procés de producció...). Mancances en etiquetatge.
- Desconnexió generalitzada entre la producció (el camp) i el consum (la dieta)
- Falta de bones pràctiques exemplificadores i inspiradores

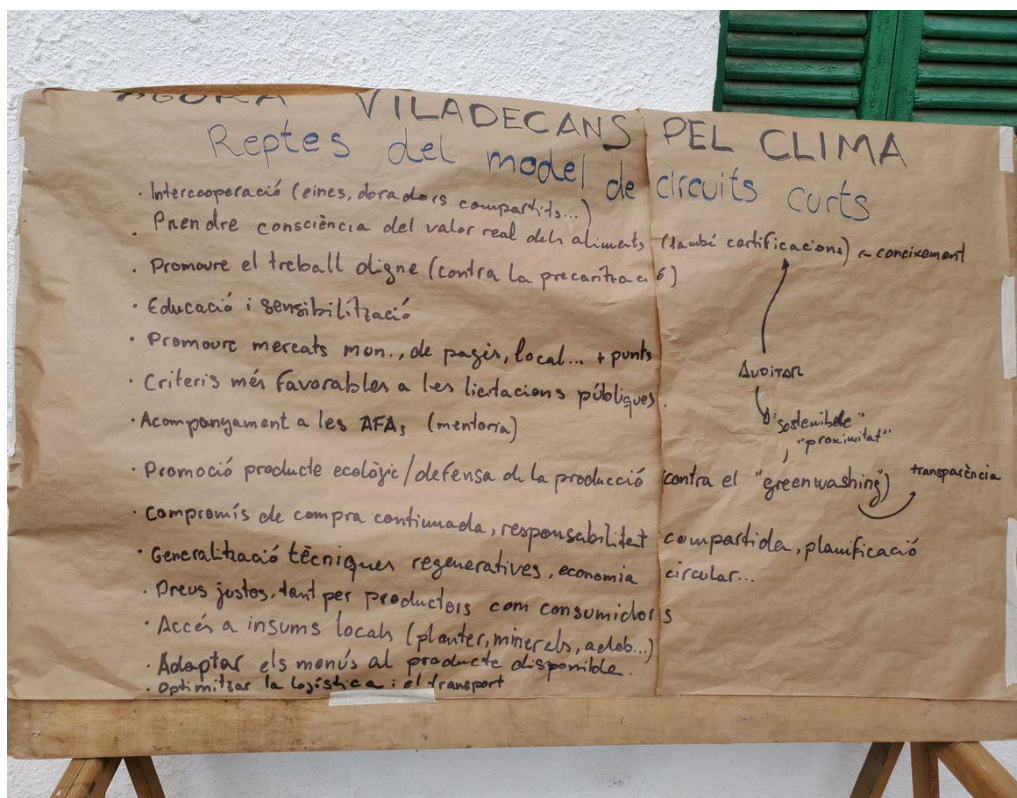
Pel que fa a nous agents a afegir/implicar en el procés participatiu de l'Àgora de Viladecans pel Clima, es van proposar les següents entitats:

- **Foodcoop**
- **Desos**
- **Espigoladors**
- **EA**
- **Botiga BCD (Del Prat)**
- **Representant del parc agrari**

Reptes del model de circuits curts

A continuació es presenten els reptes que es van consensuar durant la part final de la sessió. Els reptes estan en el mateix ordre en què van ser formulats durant el debat plenari.

- **Prendre consciència del valor real dels aliments i de què signifiquen les diferents certificacions**
- **Promoure el treball digne** (contra la precarització del sector)
- **Educació i sensibilització**
- **Promoure mercats municipals, locals, de pagès...** més punts de venda
- **Criteris més favorables a les licitacions públiques**
- **Acompanyaments a les AFA's** (mentories)
- **Promoció del producte ecològic i defensa de la producció contra el *greenwashing*** (auditar i oferir transparència contra el blanqueig amb termes com “sostenible” i “proximitat”)
- **Compromís de compra continuada, responsabilitat compartida, planificació**
- **Generealització de tècniques regeneratives tenint en compte l'economia circular**
- **Preus justos, tant per a productors com per consumidors**
- **Accés a insums locals: planter, minerals, adob, etc...**
- **Adaptar els menús al producte disponible**
- **Optimitzar la logística i el transport**
- **Intercooperació** (eines, obradors compartits, etc...)

Assistents a la sessió

Nom i Cognoms	Entitat	Tipus agent
Alejandro Guzmán	Ecocentral	Distribució, logística i comercialització
Borja Torres		Producció i transformació
Carlos Ochando		Consum
Claudia Franco	Viladecans Women MeetUp	Governança i societat civil
Empar Abella	Ass. Ciutadana Vilawatt	Governança i societat civil
Encarni Garcia	Ajuntament de Viladecans	Governança i societat civil
Eugènia Dalmau	Ecosvila Natura	Distribució, logística i comercialització
Eva María López	Ampa Sant Gabriel	Consum
Francisco Laguna	Casal Montserratina	Consum
Gaby Susanna	Plataforma Aprofitem els Aliments	Consum
Imma Tugas	Tugas Pagès	Producció i transformació
Irma Fabró	Ajuntament de Viladecans	Governança i societat civil
Javier Estrada	VILAECO SL	Producció i transformació
Juani Sánchez	Jubilada	Consum
Marc Riera	ERC Viladecans	Governança i societat civil
Montse Lligadas	Consell Comarcal del Baix Llobregat	Governança i societat civil
Nadia Marcela	Ecosvila Natura	Distribució, logística i comercialització
Nolwenn Gouriou	Cruz Roja	Governança i societat civil
Núria Soto	MENSAKAS SCCL / Som Ecologista	Distribució, logística i comercialització
Núria Tello	Ajuntament de Viladecans	Governança i societat civil
Oriol Ubeda	Pagesia	Producció i transformació
Patricia Aliu	Ajuntament de Viladecans	Governança i societat civil
Piedad Luque	Jubilada	Consum
Ramon Espejo	Ajuntament de Viladecans	Governança i societat civil
Raúl Rodríguez	Som Ecologista / L'Henbici	Distribució, logística i comercialització
Rosa Hidalgo	Jubilada	Consum
Rosa María Hoya	CRUZ ROJA	Governança i societat civil
Ruben Corda		Producció i transformació
Sandra Berrocal	Viladecans Women MeetUp	Governança i societat civil
Sandra Foix Luna	Salut	Governança i societat civil
Sergio Campos	Amics Camí Sant Jaume Viladecans	Governança i societat civil
Sílvia Torrent		Consum
Susana Foix Luna	Salut	Governança i societat civil
Verónica Atienza	Escola Mediterrània	Consum
Xavier Vélez		Producció i transformació
Zenaida	Casal Montserratina	Consum

Recull de fotos

